

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. —
Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

Cena 25 groszy

Telefony: Redakcja Nr. 144-44 Administracja i Ekspedycja Nr. 177.77 Nr. konta P. K. O. 66.155 —

ŁÓDZI NIC SIĘ NIE NALEŻY!?

Niemiecka odpowiedź w sprawie rekwizycji okupacyjnych „Afera oszukańcza przemysłowców łódzkich“ (?) A Warszawa wciąż milczy...

„Głos Poranny“ był pierwszym pismem, które w związku z umową rozrachunkową polsko - niemiecką poruszyło sprawę odszkodowań niemieckich za rekwizycje, poczynione przez okupantów w fabrykach łódzkich.

W dwóch obszernych artykułach domagaliśmy się odpowiedzi rządu w tej sprawie. Tak, albo nie — albo rząd polski przejmie zobowiązania niemieckie na siebie, albo też rząd tych zobowiązań nie przejmie. Sytuacja jest niewyjaśniona. Ze strony polskiej nie odezwał się żaden głos, któryby nasze obawy rozwiał. Głos taki odezwał się natomiast z tamtej strony granicy — na łamach „Berliner Tageblattu“, który w tych słowach określa obecny stan rzeczy w tej kwestji:

„Jeśli obustronne rachunki uważane są obecnie za wyrównane, to państwo polskie wyszło na tem doskonale; nie może jednak tego powiedzieć o gospodarstwie prywatnym, które pogrzebać musi niejedną piękną nadzieję, przez szereg lat wli-

czaną do rachunków: DOTYCZY TO W PIERSZYM RZĘDZIE ŁÓDZKIEGO PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO, który przechodzi obecnie ciężką walkę o egzystencję i który w uzyskaniu swych pretensji od Rzeszy — szacowanych na około ćwierć miliona marek — widział znakomite polepszenie swej sytuacji.

Od około 5 lat urzęduje paryski trybunał mieszany. Obecnie — na podstawie nowej umowy — trybunał ma być całkowicie zlikwidowany.

Warto rzucić okiem na cieniową drogę procesów wokół tego skomplikowanego obiektu spornego, którego, wraz z coraz bardziej wzmagającym się kryzysem, chwytal się przemysł łódzki coraz bardziej kurczowo.

Skargi przemysłowców łódzkich obejmowały 4 kategorie pretensji: 1) ODSZKODOWANIA ZA REKWIZYCJE MASZYN W POLSCE; 2) PRETENSJE Z TYTUŁU KWITÓW REKWIZYCYJNYCH Z PODANĄ CENĄ KUPNA TOWARU; 3) PRETENSJE ZA SUROWCE I

MASZYN ZAMÓWIONE PRZEZ PRZEMYSŁ ZAGRANICĄ, A ZAREKWIROWANE NA TERENIE NIEMIECKIM PODCZAS TRANSPORTU DO ŁÓDZI, WRESZCIE 4) PRETENSJE Z TYTUŁU RÓŻNYCH PRZYMUSOWYCH SPRZEDAŻY I POŻYCZEK.

Jeśli chodzi o rekwizycje dokonane w Polsce, to Niemcy powoływały się z powodzeniem na prawo wojenne i odrzuciły wszelkie odszkodowania. Traktat wersalski nie przewidywał odszkodowań za straty — to też pretensje polskie nie miały — zdaniem berlińskiego organu — żadnych podstaw prawnych.

Trybunał paryski zadeklarował

się w tych sprawach jako niekompetentny. Odnosnie do pretensji z tytułu kwitów rekwizycyjnych, rząd niemiecki odrzucił je na podstawie planu Dawesa, który tych płatności nie przewiduje. Pomyślnie przedstawiała się sprawa zarekwirowanych transportów w granicach Niemiec. Trybunał paryski sprawy te rozpatrywał, doszukując się podstaw prawnych dla swej kompetencji w paragrafach traktatu wersalskiego. JEDNAK PRETENSJE ŁÓDZKIE KURCZYŁY SIĘ Z UPŁYWEM CZASU CORAZ BARDZIEJ.

Początkowo szukano rozwiązania sprawy na tle traktatu

handlowego niemiecko - polskiego, a to w ten sposób, że za uznanie ze strony niemieckiej pretensji polskich, proponowano dla Niemiec pewną kompensatę w innych dziedzinach.

Nagle jednak otrzymały pretensje łódzkie cios śmiertelny: na początku bieżącego roku odkryto WIELKĄ AFERĘ OSZUKAŃCZĄ (!) PRZEMYSŁOWCÓW ŁÓDZKICH, którzy w roku 1928 przy pomocy nieuczciwych byłych urzędników intendyury władz okupacyjnych, potrafiłi zdobyć wielkie ilości SFALSZOWANYCH REKWIZYCYJNYCH KWITÓW OKUPANTÓW NA MAKĘ I ZBOŻE.

Na tem tle zakwestjonowano autentyczność wszystkich kwitów, przedstawionych trybunałowi i trudności poczęły się piętrzyć coraz bardziej.

Wraz z ostatnim wyrównaniem finansowym — ta pełna bólów walka spada ostatecznie z porządku dziennego. RACHUNEK PŁACI PRZEMYSŁ ŁÓDZKI.

Tyle „Berliner Tageblatt“ — co na to czynniki rządowe?

Zgrzyt w rokowaniach Angli z Rosją Sowiecką

LONDYN, 11 listopada. (Pat.) Cała prasa przytacza artykuł „Izwestji“ odrzucający wszelką odpowiedzialność rządu sowieckiego za czynności i propagandę kominternu. Artykuł ten stanowi jakby oficjalną odpowiedź sowiektów na mowę Hendersona w parlamencie, gdzie podkreślił on, że komintern i rząd sowiecki, to pojęcie identyczne, i że za

wszelką działalność antybrytyjską kominternu będzie on czynił odpowiedzialnym rząd sowiecki.

Tymczasem stanowisko rządu sowieckiego w myśl artykułu „Izwestji“ jest diametralnie przeciwne, co rzuca ponure światło na ukształtowanie się stosunków dyplomatycznych angielsko - sowieckich.

Pocz. przedst. o g. 4-ej, 6-ej, 8-ej i 10-ej w sob. i niedz. dodatkowo o g. 12-ej i 2-ej po poł.

Ceny miejsc na pierwszy seans od 1 zł., w sob. i niedz. od 12-ej do 3-ej wszystkie miejsca po 50 gr i 1 zł.

Bilety ulgowe nieważne w niedzielę. Passe-partout i bilety wolnego wejścia w dniu premiery nieważne.

Uwaga: Zwracamy uwagę na specjalne ogłoszenie w temże wydaniu

Dziś wspaniała premiera

Najnowszego arcydzieła słynnej ameryk. wytw. Metro-Goldwyn-Meyer

Idealna para kochanków

Ramon Novarro i Renée Adorée

w emocjonującym wystawowym dramacie

ZAKAZANE GODZINY

Wzruszająca opowieść miłosna o Królu-władcy i Królu niewolniku.

Nad program: Niespodzianka dla żon, mężów i „tych trzecich“.

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyrekcją A. Czudnowskiego.

Handel żywym towarem wzmacnia się

Spółeczeństwo powinno przyjąć z pomocą władzom w zwalczaniu zbrodniczego procederu

Do jednej z poważnych trosk wszystkich państw — ich rządów i społeczeństw — należy walka z t. zw. handlem żywym towarem. Zagadnienie to znalazło swe miejsce w traktacie wersalskim, zaś na froncie walki ze stręczycielstwem i handlem kobietami i dziećmi znalazły się wszystkie powstałe państwa, obok dawnych. Żywy również udział w odpowiedniej akcji wzięła Liga Narodów od pierwszej chwili jej powstania.

Rząd polski, zgodnie z zobowiązaniem, przyjętym w traktacie wersalskim, zgłosił 12 stycznia 1921 roku swe przystąpienie do „Międzynarodowego porozumienia“ z dnia 18 maja 1904 roku i do „Międzynarodowej konwencji“ z dnia 4 maja 1910 roku (dotyczących zwalczania handlu żywym towarem) i następnie ratyfikował, zgodnie z ustawą z dnia 13 lutego 1924 r., „Międzynarodową konwencję o zwalczaniu handlu kobietami i dziećmi“, podpisaną w Genewie dn. 30 września 1921 roku. Dalszy krok, mający na celu zapewnienie skuteczności walki z tą plagą, stanowi wydanie rozporządzenia (z mocą ustawy) prezydenta R. P. z dnia 29 lipca 1927 r. „O karach za handel kobietami i dziećmi oraz za inne popieranie nierządu“. Rozporządzenie powyższe wprowadza szereg postanowień uzupełniających do ustawy karnej z r. 1852 (austrjacka), kodeksu karnego z r. 1871 (niemiecki) i kodeksu karnego z r. 1903 (rosyjski). Naogół kary za stręczenie do nierządu przewidują, zależnie od okoliczności, więzienie od jednego roku do lat 15-tu.

Dla skutecznego międzynarodowego zwalczania tego handlu w Polsce powołano do życia w ministerstwie spraw wewnętrznych referat przy wydziale porządku publicznego i policyjnym pod nazwą „Centralne biuro dla międzynarodowego zwalczania handlu kobietami i dziećmi“. Do zakresu działania tego biura należy między innymi: zbieranie informacji o handlu kobietami i dziećmi, o werbowaniu ich dla celów nierządu zagranicą, gromadzenie wiadomości, mogących ułatwić śledzenie i karanie osób, uprawiających ten występny proceder, ogólny nadzór nad organami policyjnymi państwowej w zakresie prowadzenia scentralizowanego spisu osób, zajmujących się tym handlem, ich współników, osób podejrzanych i t. d. i t. d. Cen-

tralne biuro ma prawo korespondowania bezpośrednio z generalnym sekretarjatem Ligi Narodów w Genewie w sprawach wykonawczych, dotyczących zwalczania tego procederu.

Na mocy okólnika m. n. spr. wewnętrznych, władze, wydające paszporty zagraniczne, obowiązane są żądać od młodych kobiet i dziewcząt przedstawienia dowodów, stwierdzających cel wyjazdu zagranicę. W wypadkach najpóźniejszego podejrzania co do tego celu, władze przeprowadzają szybko poufne dochodzenie, aby w razie uzasadnionych podejrzeń można było przeciwdziałać zawczasu. Następnie polecony jest specjalny nadzór na stacjach kolejowych, przystaniach, w hotelach i pokojach umebłowanych. Specjalny

okólnik ministerstwa pracy i opieki społecznej w sprawie transportu kobiet, wyjeżdżających do pracy zagranicę, ustala, iż do rekrutacji w P. U. P. P. mogą być dopuszczane kobiety jedynie ponad lat 21 i omawia następnie szczegóły nadzoru nad wyjeżdżającymi. Wreszcie instrukcja m. n. pracy i opieki społ. dla delegatek, towarzyszących transportom kobiet, wyjeżdżających z Polski do pracy zagranicę, poucza te delegatki o ich obowiązkach i prawach w czasie podróży.

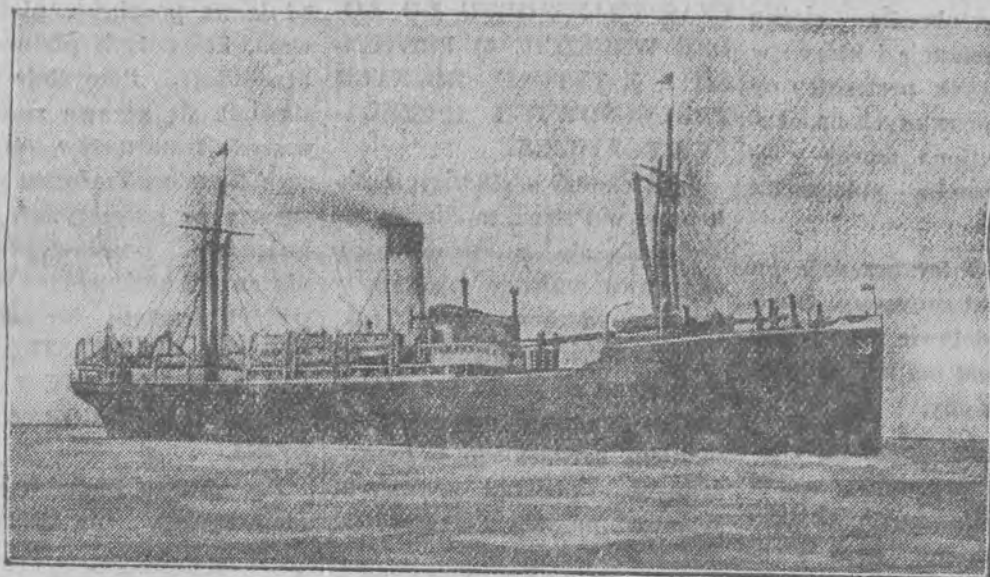
Oto w krótkim zarysie wykaz przepisów prawnych, które nasze władze ujęły w pewne określone formy walkę z handlarzami kobietami i dziećmi i na mocy których prowadzą tę walkę wszystkimi rozporządzalnymi środkami. Spo-

łeczeństwo ze swej strony, zdając sobie sprawę z wagi i doniosłości tego zagadnienia, powołało do życia Polski komitet walki z handlem kobietami i dziećmi, który współpracuje ściśle z rządem, między innymi na dworcach kolejowych, gdzie na mocy odnośnego okólnika ministerstwa komunikacji otrzymuje bezpłatnie lokale, urzędnicy zaś komitetu mają zapewnioną pomoc organów policyjnych.

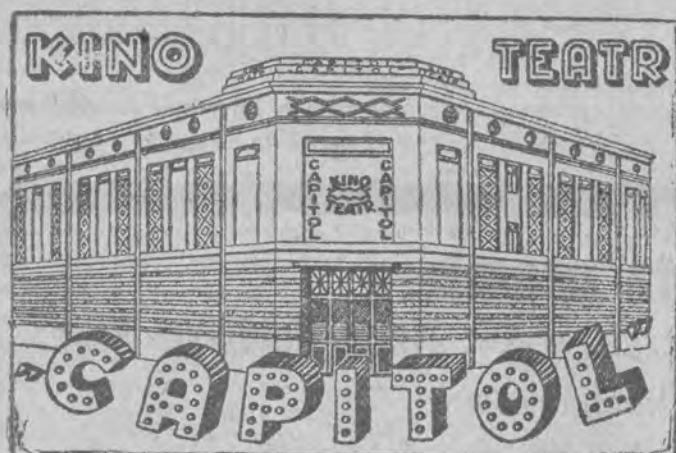
Jak to jednak daje się zauważyć, handel żywym towarem nie zmniejsza się, a w ostatnich czasach, w związku z ogólnym, panującym prawie wszędzie, bezrobociem, ciężkim położeniem gospodarczym i niedzą wśród mas pracujących, wzmożył się, pochłaniając coraz więcej ofiar. Przebiegłość i brak wszelkich skrupułów u jednostek, zajmujących się tym handlowym procederem, umożliwiła im, zbyt często niestety, ukrycie się przed czujnym okiem władzy; coraz nowe sposoby zdobywania „towaru“ stanowią odpowiedź na zaostrenie walki przez władze i społeczeństwo. Fakt ten wymaga też zwiększonej energii ze strony naszego społeczeństwa, które przez zapoznanie się bliższe z działalnością „Polskiego komitetu z H. K. i Dz.“ może oddawać wielkie usługi. Sieć handlarzy tych są tak rozgałęzione i tak gęste, że tylko wspólnym wysiłkiem można będzie skutecznie popierać działalność w tej mierze organów państwowych i zwalczać zbrodniczą działalność wyrzutków społeczeństwa, żerujących na ludzkim nieszczęściu.

(118)

Parostatek „La Coruna“

splonął niemal doszczętnie w porcie Buenos Aires.

Dziś Premjera!

Orkiestra symfoniczna pod batutą Sz. Bajgelmana

7781

Ostatni romans

w ROLI GŁÓWNEJ:

IWAN PETROWICZ

HR. AGNES ESTERHAZY

Pierwszy dźwiękowy Kinoteatr w Łodzi

7786—

„SPLENDID“

dalsze
szczegóły

O dniu otwarcia jutro

Jedenasta rocznica Niepodległości Marsz. Piłsudski na wielkiej rewji wojskowej w stolicy

WARSZAWA, 11.11. (PAT.). — Jedenastą rocznicę odzyskania niepodległości stolica obchodziła bardzo uroczystie. Domy przybrane flagami i bogato udekorowane.

O godzinie 9-ej odbyły się nabożeństwa w świątyniach wszystkich wyznań.

W KATEDRZE.

O godzinie 10-ej ks. biskup polowy Gall odpawił w katedrze św. Jana uroczystą mszę, na którą przybył p. Prezydent Rzeczypospolitej w otoczeniu członków domu cywilnego i wojskowego i ks. kardynał Kakowski. W presbiterjum zajęli miejsca członkowie rządu z p. premierem Świątalskim na czele, posłowie i senatorowie, korpus dyplomatyczny, attache wojskowi państw zagranicznych, weterani 1863 roku, wyżsi wojskowi, przedstawiciele władz municypalnych, delegacje społeczne i t. d.

Po nabożeństwie odśpiewano „Boże coś Polskę“, poczem p. prezydent Rzeczypospolitej udał się na Zamek.

NA PLACU MARSZ. PIŁSUDSKIEGO.

Podczas, gdy w katedrze odbywała się uroczysta msza, plac marszałka Piłsudskiego zaczęły zalegać oddziały wojskowe wszystkich rodzajów broni. Na Krakowskim Przedmieściu stanęły oddziały „Strzelca“, POW i hułce szkolne. Na tle pomnika ks. Józefa Poniatowskiego urządzono trybunę, ozdobioną zieleńią i masztami, z których powiewały chorągwie o barwach narodowych.

Na długi czas przed rozpoczęciem rewji trybuna wypełniła publiczność. Po prawej stronie pomni-

ka księcia Józefa zajęli miejsca członkowie korpusu dyplomatycznego, attache wojskowi państw zagranicznych, obok zebrała się generalicja i duchowieństwo.

Po przeciwnej stronie pomnika zaszli posłowie i senatorowie z marszałkiem senatu Szymańskim na czele.

O godzinie 11.15 przybył na plac rewjowy dowódca O. K. I. gen. Wróblewski, który odebrałszy raport od komendanta miasta, pułk. Wieniawy Długoszowskiego, dokonał przy dźwiękach marsza

generalskiego przeglądu ustawionych oddziałów. Gdy gen. Konarzewski dokonywał przeglądu, przybyli członkowie rządu z premierem Świątalskim na czele. Jednocześnie zebrała się generalicja, oczekując na przybycie pierwszego marszałka Polski — Józefa Piłsudskiego.

MARSZ. PIŁSUDSKI NA PLACU REWJI.

Punktualnie o godzinie 12-ej fanfarzyści 36 p. p. podali sygnał „baczność!“. U wylotu ulicy Wierzbowej ukazał się powóz, którym

nadjechał p. marszałek Piłsudski w towarzystwie szefa gabinetu ministra spraw wojskowych, ppłk. Beka. Oddziały sprezentowały broń, wszystkie zaś orkiestry jednocześnie zagrały hymn narodowy.

Marszałek przyjął raport od gen. Konarzewskiego, poczem w otoczeniu dowódcy O. K. gen. Wróblewskiego, gen. Konarzewskiego, płk. Wieniawy - Długoszowskiego dokonał przeglądu.

W chwili, kiedy marszałek Piłsudski skończył przegląd i skierował się ku specjalnej trybunie,

wzniesionej dla niego dla odebrania defilady, generał Konarzewski, zwracając się do zgromadzonych oddziałów, donośnym głosem zawołał: „Wielki twórca potężnej armji naszej, stojącej na straży granic Najjaśniejszej Rzeczypospolitej niech żyje!“. Okrzyk ten powtórzyło wojsko i publiczność.

P. Marszałek Piłsudski przybliżył się najpierw do trybuny rządowej, gdzie przywitał się z dostojnikami państwowymi, poczem w towarzystwie ministra Zaleskiego przeszedł do trybuny dla dyplomacji, gdzie z kolei witał się z przedstawicielami państw obcych i attache wojskowymi.

Kiedy p. marszałek Piłsudski zajął miejsce na trybunie, nastąpiła defilada.

Po zakończeniu defilady, która trwała blisko dwie godziny, p. marszałek Piłsudski, żegnany owacyjnie przez zebrany tłum i przeprowadzany okrzykami „niech żyje!“, odjechał do gmachu sztabu głównego, skąd następnie udał się do Belwederu.

Sztafety policyjne w Belwederze

WARSZAWA, 11.11. (PAT.). — Dzisiaj o godzinie 9-ej przybyły do Belwederu sztafety policyjne ze wszystkich województw całej Polski oraz delegacje szkół policyjnych.

Sztafety przywoziły dla p. marszałka Piłsudskiego adresy hołdownicze.

Uczestnicy zawodów złożyli swe podpisy w księdkę pamiątkowej w Belwederze.

Katastrofa lotnicza — jak w filmie

Dwa wojskowe aparaty lotnicze armji angielskiej zderzyły się nad Wallingtonem. Obydwaj piloci wy-skoczyli ze spadochronami i uratowali się. Jeden z aparatów runął na dom, na szczęście niezamieszka-ny, który spłonął. Zbiornik drugiego aparatu spadł na inny domek, zalewając go benzyną, przyczem na szczęście odbyło się bez ognia.

Katastrofa kolejowa 17 osób kontuzjowanych

KRAKÓW, 11 listopada. — Dziś o godz. 6 m. 48 rano przed stacją Bierzanów motorowy pociąg linii Kraków — Wieliczka zderzył się z pociągiem osobowym nr. 722, jadącym z Lublina do Krakowa.

Dzięki szybkiej orjentacji maszynisty pociągu osobowego, który puścił w ruch wszystkie hamulce i zdołał w ten sposób opanować sytuację, katastrofa nie przybrała większych rozmiarów. Groziło całkowite siżarska-

nie wozu motorowego i zniszczenie kilku przednich wagonów pociągu osobowego. Parowóz pociągu osobowego oraz wóz motorowy zostały poważnie uszkodzone. Wóz motorowy niezdalny do użytku.

Podczas katastrofy 17 osób zostało kontuzjowanych. Przerwa w ruchu trwała do godziny 9.20.

Przyczyną katastrofy było złe nastawienie zwrotnicy.

W Meksyku jak w Meksyku Wyborcza kanonada rewolwerowa i podpalenie 3 osoby zabite, 15 ciężko rannych

NOWY JORK, 11 listopada — z Meksyku donoszą:

Dzień wczorajszy stanął jak by zapowiedź tego, co się będzie działo dnia 17 listopada, t. j. w dniu wyborów prezydenta państwa.

W chwili, gdy zwolennicy kandydata Vasconcelosa po odbyciu wiecu przechodzili wozem w mieście Meksyku obok siedziby popleczników kontrkandydata Rubio, z okien budynku posypały się strzały. Na ulicy wybuchła natychmiast formalna bitwa. Kanonada rewolwerowa nie ustawała ani na

chwile. Zaalarmowano wszystkie rezerwy policji, której po kilkunastominutowej walce udało się przeciwników rozdzielić.

Zaledwie policja usunęła się, zwolennicy Vasconcelosa podpalili główną kwaterę rubionistów i do płonącego budynku nie dopuścili straży ogniowej.

Cały dom wraz z urządzeniami biurowymi spłonął doszczętnie. W walce zginęły 3 osoby, 15 odniosło ciężkie rany. Wśród ciężko rannych znajduje się również prezydent policji meksykańskiej.

Dr. Curtius ministrem spraw zagranicznych

BERLIN, 11 listopada. (Pat.) Na wniosek kanclerza Müllera prezydent Hindenburg mianował dzisiaj ministrem spraw zagranicznych dr. Curtiusa, zwalniając go jednocześnie z urzędu ministra gospodarki.

Na miejsce dr. Curtiusa ministrem gospodarki Rzeszy mianowany został profesor uniwersytetu w Kolonii, poseł ludowy, dr. Moldenhauer. Nowomianowani ministrowie są członkami niemieckiej partji ludowej.

Zwłoki arcyksięcia chcieli sprzedać Francji

WIEN, 11 listopada. (A. W.) — Aresztowano tutaj sprawców napadu na inkasenta, któremu zrabowano teczkę z 13 tysiącami szylingów. Są to młodzi chłopcy, poniżej 20 lat.

Zorganizowali oni szajkę, mającą na celu dokonywanie napadów. Łupami mieli dzielić się w równych częściach, jednakże 20 proc. łupu miało być oddawa-
ne do „kasy zapomogowej“.

Podczas śledztwa aresztowani zeznali, iż zamierzali włamać się do grobowca rodziny cesarskiej w podziemiach u Kapucynów, celem wykradzenia zwłok arcyksięcia Ruprechta, aby sprzedać je następnie władzom francuskim.

2-minutowe milczenie w Anglii i we Francji było uczczeniem rocznicy zawieszenia broni

LONDYN, 11.11. (PAT.). — Działający obchód rocznicy zawieszenia broni miał uroczysty przebieg, chociaż pozbawiony był częściowo swojej świetności z powodu nieobecności króla, którego zastępował ks. Walji.

W uroczystościach wzięło udział zgórą trzystu kawalerów krzyża Wiktorji, najwyższego angielskiego odznaczenia za męstwo, przybyłych ze wszystkich dzielnic kraju. W całym mieście prawie wszyscy przechodnie mieli przypięte jedwabne maki flamandzkie, sprzedawane na dochód funduszu byłych kombatantów.

Obchody i uroczystości odbyły się równocześnie we wszystkich częściach Imperjum brytyjskiego. Wszędzie pamiłkę poległych uczono 2-minutowym milczeniem, w cza-

sie którego ustał wszelki ruch na ulicach.

PARYŻ, 11.11. (PAT.). — Dzisiaj szym uroczystościom z okazji rocznicy zawieszenia broni towarzyszyła piękna pogoda. Miasto udekorowane barwanymi narodowymi i krajów sprzymierzonych. Przed grobem Nieznanego Żołnierza defilowały tłumy publiczności.

O godzinie 10-ej na dziedzińcu Pałacu Inwalidów odbyło się w obecności gen. Gourand wręczenie organizacjom oficerów rezerwy sztandarów rozwiązanych pułków.

Dobra rada. Jeżeli kilka przegranych środków rozwalnających, głośno reklamowanych, nie dało pożądanego wyniku, należy bezwzględnie zastosować *Casarine Leprince* — najlepszy środek rozwalnający, w ilości 1 lub 2 pigulek wieczorem podczas jedzenia. Sprzedaż we wszystkich aptekach. 6364

Kandydat na prezydenta podpalaczem

Nowe krwawe starcia w kraju ciągłych za- burzeń

LONDYN, 11 listopada. (A. W.) — Donoszą z Meksyku, że pomiędzy stronnikami dwu kandydatów na prezydenta, doszło do krwawych starć. W czasie zajęć 3 osoby zostały zabite, 12 rannych. Rozruchy wybuchły na tle następującem:

Jeden z kandydatów na prezydenta, Jose Danocelos, pod-

palął kwaterę główną swego przeciwnika. To dało powód do starć i manifestacji. Policja rozproszyła musiała manifestantów przy użyciu broni.

LONDYN, 11 listopada. (A. W.) — Według doniesień z Meksyku, spodziewane są tam dalsze zaburzenia w związku z rozpisaniami wyborów prezydenta na niedzielę, 17 b. m.

Wiadomości bieżące

Nagrody dla robotników pracujących 25 lat w jednym przedsięwzięciu

Jak wiadomo, w swoim czasie ministerstwo handlu i przemysłu wprowadziło specjalny kontyngent nagród dla robotników, pracujących 25 lat w jednym przedsiębiorstwie. Kontyngent ten na obszar całej Polski wynosił 500 osób, a odpowiednie wnioski o nagrody przedkładali ministerstwu handlu i przemysłu poszczególni wojewodowie.

Obecnie dowiadujemy się, iż na wniosek kilku urzędów wojewódzkich, a przede wszystkim urzędu wojewódzkiego w Łodzi ministerstwo ma zamiar podnieść ten kontyngent do liczby 1.000.

Dzięki temu wielu robotników łódzkich będzie mogło korzystać z dobrodziejstwa tej nagrody.

Nowy zarząd związku nauczycieli szkół średnich

Zarząd Oddziału Łódzkiego Zw. Zawodowego Naucz. Pol. Szkół Śr. przedstawia się w bieżącym roku szkolnym w sposób następujący: A. Zaleski — przewodniczący, Z. Lorentz — zastępca przewodn., J. Marczyński — sekretarz, R. Oberg — skarbnik, W. Kralkowski — członek zarządu.

Lokal związku mieści się przy ul. Sienkiewicza 46 (gimn. im. Piłsudskiego). Dyżury członków zarządu odbywają się we wtorek o godz. 7 — 8 wieczorem.

Stypendja dla studentów

Zarząd gminy żydowskiej udzielił cztery stypendja dla nie zamężnych studentów żydów, kształcących się na wyższych uczelniach.

Stypendja przyznano trzem studentom uniwersytetów krajowych i jednemu z uniwersytetu zagranicznego.

Każde stypendium wynosi 1200 złotych.

Nocne dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: G. Antoniewicza (Pabjanicka 50); K. Chądzyńskiego (Piotrkowska 164); W. Sokolewicz (Przejazd 19); R. Rembielińskiego (Andrzeja 28); J. Zundelewicz (Piotrkowska 25); Kasperkiewicza (Zgierska 54); S. Trawkowskiej (Brzezińska 56).

Dr. med. 4710

S. Niewiażski

Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych (leczenie światłem, badanie krwi i wydzielin)

Andrzeja 5, telef. 159-40. Przyjmuje od 8—11 i od 5—9 wiecz. w niedziele i święta od 9—1. Oddzielna poczekalnia dla pań.

Cwierćwiecze zbrojnego czynu

Łódź godnie uczciła pamięć bohaterów i ich heroicznych zmagania z przemocą

Poważny i spokojny przebieg miała niedzielna uroczystość 25-tej rocznicy pierwszego od 1863 roku zbrojnego czynu rewolucyjnego. Z inicjatywy okręgowego komitetu robotniczego P. P. S. zwołano w Łodzi pięć wielkich wiecej w różnych punktach miasta. W wiecach tych uczestniczyły tłumy robotników.

W sali kina oświatowego odbyły się jednocześnie dwa wieca, miast przewidzianego, jednego. Wobec niespodziewanego natłoku otwarto specjalnie salę odczytową. Do zgromadzonych robotników przemawiali prezydent Ziemięcki i r. Grodzicka. W przemówieniach swych, po zobrazowaniu tła rewolucyjnej walki z 1904-5 roku o sprawę robotniczą i niepodległą Polskę ludową, mówcy nawiązali niedzielną uroczystość do teraźniejszej sytuacji, mającej swój wyraz w toczącej się walce o wolność polityczną w Niepodległej Polsce.

Mówcy wskazali, że tysiące bezimiennych bohaterów oddało swe życie w ofierze dla idei Niepodległości Polski. Oddawali je z wiarą, że będzie ona ostoją wolności i że prawa ludu będą w niej uszanowane. Jednakże po założeniu podwalin ustawaodawstwa socjalnego i ustroju demokratycznego w Polsce przez pierwszy rząd robotniczo-chłopski, i po uspokojeniu się powojennego rozkołysania umysłów, reakcja rozpoczęła bezwzględna walkę, jeśli nie o zniszczenie tych fundamen-

tów, to przynajmniej o ich przekształcenie.

Jeśli w roku 1926 — wywozili mówcy — lub siedzi na ulicy przeciw rządowi Chjeno-Piasta, to uczynił to w tym celu aby reakcja zadała cios ostateczny.

Niestety, jednak obecny kryzys polityczny wykazuje, że nadzieje te były pienne.

Zmieniła się grupa osób, zmieniła się ludźle, lecz sam system nie uległ zmianie.

Dlatego też, zdaniem mówców, przed ludem stoi znów ciężkie zadanie budowania Polski Ludowej, Polski Praworządnej i Sprawiedliwej.

W pracy tej i walce prowadzonej pod sztandarem bojowników z lat walki z zaborem i okupantami,

stanąć musi cały lud Polski pracujący.

Wywody mówców, których ważniejsze fragmenty przytoczyliśmy, przerywane były okrzykami na cześć marszałka sejmu Daszyńskiego. Słychać było również okrzyki, domagające się zwołania sejmu...

Po przyjęciu uchwał z poszczególnych lokali wyruszyły pochody z wieńcami i sztandarami, które przez ul. Główną, Piotrkowską, Pl. Wolności i ul. 11 listopada skierowały się w stronę Polesia Konstantynowskiego na groby poległych bojowców 1904-5 roku.

Przemarsz przez ulice odbył się w spokoju. Manifestanci śpiewali pieśni robotnicze i wznosili okrzyki.

Na Polesiu, u stóp pomnika poległych wygłosili przemówienia do tłumów senator Danielewicz i r. Grodzicka.

Odsłupianiem pieśni robotniczych zakończone zostały uroczystości na Polesiu.

Niedzielną imponującą obchód 25-ej rocznicy rewolucji 1904-5 r. był wymownym dowodem tego, że idea demokracji ma w Łodzi swych gorliwych obrońców w masach zorganizowanych ludzi pracy.

Święto Niepodległości w Łodzi

Wszystkie uroczystości odbyły się w podniosłym nastroju

Wczorajszy obchód uroczystości święta Niepodległości nie wypadł tak okazały, jak przewidywał program, ułożony przez komitet ścisły.

Winę za to ponosi w pierwszym rzędzie deszcz, który od samego rana lał jak z rebra.

To było właśnie powodem, że w defiladzie brały udział tylko oddziały wojskowe, przysposobienia wojskowego, policji i straży ogniovej.

Młodzież szkolna oraz cechy udziału w defiladzie nie brały. O godzinie 9 rano odbyły się nabożeństwa we wszystkich świątyniach.

Około g. 10 w kierunku katedry św. Stanisława Kostki zaczęły ściągać oddziały wojska, policji, straży ogniovej, przysposobienia wojskowego, młodzież szkolna, związki i stowarzyszenia.

O godzinie 10 rano w katedrze biskup Tymieniecki odprawił nabożeństwo, w którym wzięli udział przedstawiciele władz z p. wojewodą Jaszczołtem na czele.

W tym samym czasie w świątyniach innych wyznań odby-

wały się również nabożeństwa a więc w kościołach św. Jana i św. Trójcy, gdzie wobec tysięcy tłumów wygłosili okolicznościowe przemówienia ks. Ludwik i Kotula. Nabożeństwa odprawiane były w języku polskim i niemieckim.

W synagodze, przy ul. Woborskiej odprawione zostało uroczyste nabożeństwo przez kanonika Winogrodę.

Na nabożeństwie obecni byli przedstawiciele władz. Po nabożeństwie prezes gminy żydowskiej pos. Minberg wygłosił okolicznościowe przemówienie.

O godzinie 12 odbyła się defilada przed gmachem kuratorium, przy ul. Piotrkowskiej 104 którą odebrał dowódca D. O. K. IV, gen. Malachowski.

W defiladzie brały udział oddziały wojskowe, policji, przysposobienia wojskowego, straży i t. d.

W godzinach popołudniowych w kinach łódzkich odbyły się specjalne przedstawienia, dochód z których przeznaczony był na sierociniec wojskowy.

Wieczorem w teatrze miejskim i popularnym odbyły się przedstawienia dla żołnierzy.

W kinematografie miejskiej odbyły się bezpłatne przedstawienia dla wszystkich a w sali Gejera przedstawienia dla robotników fabrycznych.

W godzinach wieczorowych odbyła się uroczysta akademja w Filharmonji. Całe miasto przybrało odświętny wygląd. — Na wszystkich bramach i gmachach państwowych powiewały chorągwie. Wszystkie uroczystości odbyły się w nastroju bardzo podniosłym.

Zebrania kontrolne

rezervistów Łodzi i powiatu łódzkiego

Dziś o godz. 9 rano obowiązani są zgłosić się na zebrania kontrolne w PKU. Łódź — Miasto I szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni urodzeni w roku 1902 zamieszkali na terenie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów policji, których nazwiska zaczynają się na litery I, J, L, oraz Ka Kn.

W lokalu PKU. Łódź — Miasto II przy ul. Nowo-Cegielnianej 51 szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni zamieszkali na terenie 4 komisariatu policji, urodzeni w roku 1904, których nazwiska zaczynają się na litery od M do Z włącznie.

zwiska rozpoczynają się na litery Ko — Kz., zamieszkali na terenie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów p. p.

W lokalu PKU. Łódź — Miasto II przy ul. Nowo-Cegielnianej 51 szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni urodzeni w roku 1904, zamieszkali na terenie 6-go komisariatu, których nazwiska rozpoczynają się na litery: od A do Z.

W lokalu PKU. Łódź — Powiat przy ul. Piotrkowskiej 187 szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni, zamieszkali w Zgierz, urodzeni w roku 1899 których nazwiska zaczynają się na litery: od A do P.

W lokalu PKU. Łódź — powiat przy ul. Piotrkowskiej 187 szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni urodzeni w roku 1904, których nazwiska rozpoczynają się na litery od T do Z włącznie, oraz rocznika 1902, których nazwiska rozpoczynają się na litery od A do Z włącznie, wszyscy zamieszkali w Zgierz.

Jutro o godz. 9-ej rano obowiązani są zgłosić się na zebrania kontrolne w PKU. Łódź — Miasto I przy ul. Nowo-Targowej 18 szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni (kat. A, C, D, względnie C jeden i C dwa) urodzeni w roku 1902, których na

Dziś w godzinach od 8,15 rano do 15 (3-ej po poł.) obowiązani są do osobistego zgłoszenia się w biurze wojskowo-policyjnym przy ul. Piotrkowskiej 212 mężczyźni rocznika 1909 zamieszkali na terenie 9 komisariatu policji, których nazwiska rozpoczynają się na litery od A do Z.

Jutro w godzinach od 8,15 do 15 (3-ej po południu) obowiązani są do osobistego zgłoszenia się w biurze wojskowo-policyjnym przy ul. Piotrkowskiej 212 mężczyźni rocznika 1909 zamieszkali na terenie 10-go komisariatu, których nazwiska rozpoczynają się na litery od A do M włącznie.

Harry Liedtke

w filmie pełnym sentymentu, sensacji i dyskretnego humoru p. t.

„WESOŁY WDOWIEC”

Wkrótce! Wkrótce!

GRAND KINO

Dziś i dni następnych!

Najnowszy przebój Europy!
Rewelacja sezonu!

Girlsy Paryża

Nadzwyczajna przygoda miłośnej młodej arystokratki, która została gwiazdą zespołu baletowego.

Gwiazda ekranu oślniewająco-piękna

Suzy VERNON

w arcywspaniałym filmie pt.

Szalony temperament! Sława — miłość — zazdrość!
Podstęp chytryj rywarki.
Przepiękna wystawa!
Orkiestra pod dyr. p. R. KANTORA. — Początek seansów o g. 4-ej pp. w sob., niedz. święta początek o g. 12 pp. — Passe-partout i bilety ulgowe nieważne.

Zadania dozorców domów

Wspólna akcja wszystkich trzech związków

W lokalu związku klasowego odbyło się zebranie wszystkich trzech związków dozorców domowych, celem opracowania postulatów, w związku z wygasającą starą umową. Na najbliższej konferencji z właścicielami nieruchomości przedstawione będą następujące zadania:

1) Płace dozorców domowych tygodniowo z dołu wynoszą: dla I kat. domów 40 złotych, dla II kat. domów — 30 złotych, dla III kat. domów — 20 złotych, dla IV kat. domów — 12 złotych, dla V kat. domów — 8 złotych.

2) W domach narożnych dołącza się dozorey dodatkowo 5 złotych tygodniowo.

3) Dozorca za obsługę motoru gazowego otrzymuje dodatkowo 3 złotych tygodniowo.

4) Dozorca otrzymuje w zamian za niewykorzystany urlop pensję miesięczną, płatną w dwóch ratach na Boże Narodzenie i Wielkanoc.

5) W okresie większych mrozów właściciel nieruchomości przyjmuje na swój koszt pomocnika do rąbania łożu i sprzątania śniegu. Śniegu i łożu z ulicy dozorca w podwórzu nie zwozi.

6) Dozorca otrzymuje książeczkę obrachunkową, typu za twierdzonego przez pana inspektora pracy III okręgu w Łodzi.

7) Dozorca zostaje ubezpieczony przez swojego pracodawcę na wypadek nieszczęśliwego wypadku przy pracy i na wypadek częściowej niezdolności do pracy.

8) W razie wypowiedzenia przez właściciela domu pracy dozorcę domowemu: a) o ile wypowiedzenie nie nastąpiło wskutek czynów dozorcę, podlegających kodeksowi karnemu, przysługuje takowemu roczne odszkodowanie dodatkowe, w wysokości przewidzianej według odpowiedniej kategorii plac niniejszej umowy zbiorowej, jako za utratę mieszkania służbowego nie z winy dozorcę.

b) wypowiedzenie pracy i mieszkania dozorcę domowemu jest 6-miesięczne i winno być uczynione zgodnie z ustawą o ochronie lokatorów art. 2 punkt II, lit. e.

c) wypowiedzenie winno być skuteczne za pośrednictwem notariusza piśmiennie; wykluczone jest wypowiedzenie ustne przy świadkach.

d) eksmitowanie dozorcę domowego jest wykluczone w o-

kresie zimowym, t. j. od dnia 1 listopada do 31 marca, o ile dozorey przysługuje prawo zawarte w par. 8 punkt. a.

Umowa niniejsza zostaje zawarta od dnia 1 stycznia 1930 roku do 31 grudnia 1930 roku, a więc na jeden rok. Z chwilą wejścia w życie niniejszej umowy, wszystkie inne zawarte indywidualnie, tracą moc obowiązującą.

Szkic tej umowy przesłany został do wszystkich stowarzyszeń właścicieli nieruchomości, celem akceptacji.

Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach odbędzie się wspólna konferencja, na której wszystkie punkty sporne zostaną omówione i uzgodnione.

W powodzi plotek

o komisarzu rządowym i kontrolerze finansowym w magistracie łódzkim

Z łamów dzienników i z ust działaczy stojących w przysięgłej opozycji do obecnych władz miejskich w Łodzi, pada od czasu do czasu pobożne życzenie, streszczające się w trzech wyrazach: „Komisarz rządowy w magistracie“. Wymieniają na wet nazwiska kandydatów na to stanowisko: b. wiceprezydent m. Łodzi inż. Wojewódzki, b. prezes rady miejskiej dr. Fichna, sen. Wodziński, mec. Biłyk i in. Szczególnie ciekawa jest wersja, że również obecny pre-

zydent m. Łodzi pos. Ziemięcki jest upatrzony przez władze rządowe na stanowisko komisarza. Wszystkie te pogłoski ostatnio wzmogły się na siłę i politycy kawiarniani zapewniają, iż obecny okres 30-dniowy pomiędzy odroczeniem i ponownym zwołaniem izby zostanie wykorzystany na przeprowadzenie zmian w samorządzie łódzkim. Ostatnie dni przynoszą nowe wieści. Mianowicie rząd nie ma zamiaru brać na swe barki kłopotów finansowych, z którymi

boryka się odcięty od wszelkich źródeł kredytowych samorząd łódzki. Natomiast zamierza osadzić w magistracie kontrolera finansowego.

W kołach samorządu łódzkiego nie wiadomo o podobnych decyzjach ze strony władz, natomiast pewnem jest, że pogłoski te rozpuszczane są przez sferę, dla których magistrat robotniczy jest solą w oku, i którzy stęsknili się do stanowisk miejskich, które ongiś zajmowali. Również w łonie rządu nie wiedzą nic o rychłych zmianach na pl. Wolność. Co się zażytyczy kandydatury prez. Ziemięckiego na stanowisko komisarza rządowego, to pomysł ten jest tak groteskowy, że należy go przyjąć jako złośliwy żart.

Asfalt na Piotrkowskiej jest w porządku
Wykonane roboty będą przyjęte komisyjnie przez miasto w dwa tygodnie po ich ukończeniu

Wywiad z dyrektorem Polskiego Towarzystwa Asfaltowego, p. Kašinowskim

Przed kilku dniami w jednej z gazet miejscowych ukazał się artykuł, w którym autor pisze, że asfalt na ul. Piotrkowskiej pęka i komisja inżynierów - fachowców jakoby już stwierdziła ten objaw.

Obejrzawszy dokładnie nowy bruk na ul. Piotrkowskiej, na szczęście, nie znaleźliśmy żadnych dziur, ani pęknięć jezdni, zwróciliśmy się przeto do miarodajnych czynników, które objaśniły nam, że cała wiadomość jest wyssana z palca, gdyż, jak my, tak i władze nigdzie żadnych pęknięć asfaltu nie zauważyły.

Cheąc jednak dać naszym czytelnikom zupełnie dokładnie sprawdzone informacje, zwróciliśmy się do osoby bodaj, że najbardziej zainteresowanej, ze względu na udzieloną magistratowi 12-letnią gwarancję, t. j. do dyrektora firmy, która wykonywała bruk asfaltowy na ul. Piotrkowskiej — Polskiego towarzystwa asfaltowego, p. Kašinowskiego.

— Czy magistrat, wedle umowy, powinien natychmiast przyjąć komisyjnie wykończoną jezdnię?

— Umowa mówi, że wykończone przez nas roboty będą przyjęte komisyjnie w ciągu 14 dni po ich ukończeniu. Jest to zupełnie zrozumiałe tembardziej, że do komisyjnego przyjęcia jezdni niezbędne jest obliczenie całego szeregu wymiarów i sporządzenie planów, a biorąc pod uwagę duży ruch na wyasfaltowanym odcinku Piotrkowskiej ul. pomiary takie mogą się odbywać tylko w nocy.

— Czy możliwe jest wogóle już obecnie pękanie asfaltu? — pytamy dalej.

— Wieleletnie doświadczenie nasze i zagranicy uczy, że jest to rzeczą zupełnie wykluczoną. Stać się to może tylko przy silnych i długotrwałych mrozach, jak to miało miejsce w roku ubiegłym, kiedy wszystkie asfalty w całej Europie popekały; lecz nie jest to wcale objawem groźnym, gdyż po zalaniu wytworzonych szczelin bitumem (czysty asfalt) jezdnie absolutnie nie ucierpią.

Przy budowie jezdni na ul.

Piotrkowskiej — wprowadziliśmy najnowszymi sposobami układania nawierzchni asfaltowych, stosując w podkładzie betonowym i asfalcie t. zw. przerwy dylatecyjne; jak ncy doświadczenie zagranicy, przez pozostawienie drobnych szczelin, zalanych bitumem, pozwala się zarówno betonowi, jak i asfaltowi kurczyć i rozszerzać w zależności od zmiany temperatury, i tylko w określonych kierunkach przez co możliwość ewentualnych pęknięć sprowadza się do minimum.

— A jak p. dyrektor zapatruje się na wpływ ruchu pojazdów konnych na jezdnię asfaltową?

— Haciele podk6w w pewnej mierze szkodzą każdemu estal-towi. Zagranicą, a nawet w Poznaniu, używanie haceli do podk6w w porze letniej zostało zabronione, gdyż zresztą haciele niepotrzebnie męczą konie i niszczą nogi. Porównałbym to do dłuższych pieszych wycieczek pań, maszerujących na wysokich obcasach. Co do nieproporcjonalnie wąskich k6ł przy wozach ciężarowych istnieją przepisy ministerstwa, regulujące maksymalne obciążenie na jeden centymetr kwadratowy obw6ry k6ł i w tym kierunku powinny władze zwrócić szczególną uwagę.

Dziękując p. dyr. Kašinowskiemu za źródłowe i fachowe informacje, opuściliśmy jego g6binet.

Na pożegnanie dyr. Kašinowski zauważa, że chętnie stwierdziłby, iż przy jezdniach asfaltowych samoch6d z czasem musi wyprzedzić konie, ale boi się, aby i konie nie miały do niego, czy też do firmy pretensji.

Do Og6łu Obywateli!

Kt6ż z Was nie słyszał jeszcze o tych wielkich wygranych, które tak często przypadają uczestnikom Polskiej Loterii Państwowej? — Wszak od czasu do czasu szczęśliwi Łodzianie zdobywają u nas wielkie fortuny zapewniając Sobie i rodzinie szczęście i dobrobyt. Już powszechnie wiadomo, iż pod względem doboru szczęśliwych los6w slynie w całym kraju Kolektura nasza **S. JATKA w Łodzi**. Uszczęśliwiliśmy tysiące rodzin! Miljony złotych wypłaciliśmy naszym graczom! Kupujcie wszyscy nasze szczęśliwe losy, a fortuna i Wam się uśmiechnie!

S. JATKA PIOTRKOWSKA 22 7772
PIOTRKOWSKA 66

Głos zorganizowanych nauczycieli w sprawie szkolnictwa wieczorowego

Przed kilku dniami odbyło się ważne zebranie nauczycieli zorganizowanych w sekcji nauczycieli szk6ł dokształcających przy ZPNSP. „Ognisko“ w Łodzi.

Na zebraniu rozpatrywano wszechstronnie rozporządzenie państwowych władz szkolnych ograniczające nauczycieli szk6ł powszechnych w pracy w szkołach wieczornych.

Jest ono niezrozumiałe; władze szkolne nie zdają sobie sprawy z warunk6w w jakich żyje og6ł nauczycieli w Łodzi. Liczni mówcy stwierdzili, że stanowisko to utrudnia normalny rozwój szkolnictwa i wychowanie młodzieży. Żywo omawiano ograniczenia

wydane dla kierownik6w szk6ł. Postanowiono poczynić kroki u władz centralnych celem złagodzenia ograniczeń. Po szczegółowym om6wieniu posunięć poczynionych przez wydział ośw. i kultury w organizacji szkolnictwa wieczorowego — postanowiono wyrazić uznanie launikowskiemu wydz. ośw. i kultury p. Smolikowi, za poczynienia ok6ło podniesienia szkolnictwa wieczorowego.

Nauczyciele zorganizowani w sekcji (z g6rą 800) stwierdzają, że zarzuty czynione p. Smolikowi są bezpodstawne. Stwierdzono też, że nikt nie zmusi nauczycielstwa do usprawniania polityki w szkołach.

Nr. 10.
Konkurs urody kobiecej
KUPON
na bezpłatne zdjęcie i portret
Imię i nazwisko _____
Adres _____

TYLKO!!
100 zł.

kosztuje 3-lampowy aparat radiowy typu R. P. 33

„NATAWIS”
Piotrkowska 152, tel. 142-20.

Ingenieurschule Frankenhäuser
Kyffhäuser Wydział inżynierski i techniczny dla budowy maszyn i samochod6w, dla techniki prąd6w silnych i słabych. Wyższy osobny wydział dla budowy maszyn rolniczych i lotnictwa.

Mecz bokserski Polska—Austria

W nadchodzącą niedzielę dnia 17 b. m. rozegrany zostanie we Wiedniu międzynarodowy mecz bokserski Polska — Austria.

Zawody bokserskie w Łodzi

W nadchodzącą niedzielę odbędą się w sali Geyera zawody bokserów górnośląskich

ŁÓDŹ PIOTRKOWSKA
Klische 100
Reklam Gazetowych
Cennik: 1000
Zdjęcia fotograficzne dla celów reprodukcyjnych
Rysunki, projekty reklamowe i wydawnicze wykonuje

Warszawianka-Turyści

Na marginesie niedzielnego treningu Fioletowych.—Szanse łodzian na wywalczenie sobie dalszego bytu w lidze piłkarskiej

Niedzielne zawody towarzyskie LKS—Turyści nosiły charakter generalnego treningu fioletowych przed oczekującymi ich pozostałymi do rozegrania dwoma meczami ligowymi, wyniki których zadecydują o dalszym losie tej drużyny.

Przyznać trzeba iż wybór przeciwnika był niefortunny: kilku graczy, a więc Kulawiak, Wieftszek, Stolarski odnieśli kontuzje, które niewiadomo czy pozwolą im na udział w grze przeciw Warszawiance.

Przebieg niedzielnych zawodów może nam służyć za podstawę do oceny gry Turystów i ich szans na utrzymanie się w lidze. Z góry powiedzieć możemy, że szanse te są dziś minimalne.

możliwą. Ostoją fioletowych były zawsze świetnie spisujące się tyfy, dziś natomiast zab czasu poczynił i tu swe spustoszenie.

Linja pomocy nie zawodziła to prawda, osłabił jednak opór obrony i w tem należy doszukiwać grozy sytuacji. Coprawda Kublk gra po dawnemu, a nawet podniósł ostatnio swą klasę, natomiast jeśli chodzi o Karasiaka, to spadek jego formy jest wprost zastraszający.

Młode pokolenie piłkarzy dorasta, doświadcza mistrzów, zarzucających systematyczny trening w kącie, a operujących swą dawną wielkością.

zdołali ani jednego punktu. Przypuszczenie to jest prawdopodobne, gdyż słazacy mają u siebie za przeciwnika Cracovię, następnie grają z Warszawianką w Warszawie.

Do tego jednak konieczne jest osiągnięcie zwycięstwa w niedzielnym spotkaniu z Warszawianką. Tego żądają od Turystów ich sympatycy, tego wymaga groza sytuacji obecnej.

Starosta zwycięża w Brześciu

W odbytym ubiegłej niedzieli w Brześciu nad Bugiem biegu naprzelaj o nagrodę wędrowną wojewody poleskiego zwyciężył łodzianin Starosta, startujący w barwach Zjednoczonych.

Starosta prowadził bieg przez cały czas, przebywając 10 km. w czasie 38,47 min., o prawie kilometr przed następnym, miejscowym zawodnikiem.

Łodzianin zwyciężył w biegu tym już po raz drugi i w razie trzeciego zwycięstwa w roku przyszłym puchar stanie się jego własnością.

Y.M.C.A. rozwiązała sekcję „koszykową”

Jak się dowiadujemy doskonała ongiś sekcja piłki koszykowej przy łódzkiej YMCA. została w tych dniach rozwiązana. Część doskonałych graczy tej drużyny zasili obecnie barwy Tryumpha, który jest obecnie najsilniejszym zespołem w Łodzi.

Za nieudolność sędziego Krukowskiego Turystów ukarano grzywną

Sportowcy łódzcy doskonale pamiętają jeszcze złożony przez sędziego p. Krukowskiego egzamin z nieudolności na sławnym meczu Turyści — Cracovia.

Na niecne praktyki te publiczność żywo reagowała; nieopisany wrzask panował na trybunach i galerji — publiczność domagała się bezstronnego i sumiennego spełnienia obowiązków przez arbitra.

ny niezwykle... kapitan drużyny, Kulawiak, przemawiał do publiczności, prosząc o spokój.

Sędzia nie omieszkał w protokole przywołać „osmarować” te wypadki. Wynik ten, że wydział gier ligi nałożył na Turystów grzywnę 100 złotych za brak porządku i niewplynięcie przez gospodarzy na publiczność, która swym zachowaniem się utrudniała prowadzenie zawodów.

Dziwić się należy, że liga na podstawie jednostronnych zeznań powzięła decyzję, słuszność której nijak nie może przekonać wszystkich tych, którzy obecni byli na zawodach.

W powodzi protestów Pogoni Protest Warty przeciw Turystom odrzucono łagodny wymiar kar na graczy ligowych

Liga tonie poprostu w protestach nadsyłanych przez Pogoni lwowską. Niedawno donosiliśmy o odrzuceniu żądania walcoweru za mecz z Turystami, dziś dowiadujemy się, że taki sam los spotkał protesty dotyczące obydwu meczy, rozegranych z Wartą.

Co się tyczy pierwszych zawodów, to zarząd ligi wbrew decyzji wydziału gier uznał pretensje Pogoni za słuszne, obecnie jednak zmienił swą decyzję i rozszczeni Pogoni załatwił odmownie.

Odrzucono również protest Warty za mecz przegrany w Łodzi z Turystami (1:2). Motywy jakimi kierował się wydział gier ligi są następujące:

Turyści upewnili się poprzednio, że gracz Żurkowski nie jest zgłoszony w P. Z. P. N. dla Ostrowii, opinia P. Z. P. N. była dla nich miarodajna, uważali go za gracza „dzikiego”, a po otrzymaniu potwierdzenia dla barw swego klubu, mieli prawo wstąpić go do drużyny.

W przytoczonych powyżej motywach doskonale i we właściwym świetle odzwierciedla się tendencja autora wzmianki, zamieszczonej w jednym z pism łódzkich. Motywy podane w niej są wyssane z palca i niezgodne z prawdą.

Posypał się cały szereg kar na graczy ligowych, lecz wymiary ich są bardzo łagodne, gdyż liga przez osłabianie drużyn nie chce wpływać na kształtowanie się wyników, mających zadecydować o ich losach.

Ukarano Seichtera, Hyle (Polonia), napomnieniem za ostrą grę; również i Steuermana (Lechia), Fichtla (Pogoni), Ptaka (Cracovia), Ostrowskiego, Ozaista (Czarni), Augustyna (Garbarnia).

Jednotygodniową dyskwalifikację nałożono na Mathiasa, Hankego (Pogoni) i Wilczkiewicza (Garbarnia), przy czym karę tę, z wyjątkiem Hankego zawieszono na przeciąg 6 miesięcy.

REX RADIO-REICHER ŁÓDŹ PIOTRKOWSKA 142

Czyście słyszeli nasze nowoczesne odbiorniki w nowo-otworzonym salonie radiowym? PROSIMY! Pokaz nie obowiązuje do kupna.

L.T.S.G. gra w niedzielę z Lechią we Lwowie

W nadchodzącą niedzielę rozegra L. T. S. G. pierwsze spotkanie międzygrupowe o wejście do ligi z mistrzem okręgu lwowskiego Lechią lwowską.

Czy to jest zgodne z przepisami? Dziwne losy protestu Garbarni

O niezwykle ciekawym wypadku mówi się obecnie w sferach ligowych. Protest Garbarni w sprawie przegranego meczu z Ruchem w Królewskiej Hucie został jak wiadomo, przez ligę uwzględniony, lecz wykonanie uchwały odłożono aż... do czasu wyświetlenia sytuacji w tabelce ligowej.

rzy spotkanie z Ruchem w Królewskiej Hucie.

Przypuszczać należy, że w tym wypadku zachodzi jakieś nieporozumienie, wymagające wyjaśnienia władz oficjalnych.

KIEPURA w „Lunie”

Dziś na seansie od g. 8-ej do 10-ej w audycja koncertu Kiepury z filharmonji Warszawskiej na aparatach Marconiego. Passe-partout i bilety wolnego wejścia podczas tego seansu nieważne. 7778

Kino-Teatr „PALACE” Piotrkowska 108. Dziś i dni następnych! Orkiestra powiększona pod dyr. M. LIDAUERA. Początek seansów o godz. 4-ej p.n., w soboty i niedziele o g. 2-ej. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr. i 1 zł.

Wspaniałe arcydzieło filmowe wytwórni wiedeńskiej 1929-30 p. t. KOBIEȚA na KRZYŹU (SZACHOWNICA SERC) Potężny dramat erotyczno-życiowy. — W rolach głównych: Piękna MARCELLA ALBERTINI i niezapomniany bohater filmu „Wolga, Wolga” ADALBERT SCHLETTOW

Dr. med. H. Rózaner Narutowicza 9, tel. 123-98. Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, moczopłciowych. Od 8—10 rano i 4—8 po poł. Oddz. poczek. dla pań. 7221—6

Izy chcesz się uwolnić nieszkodliwą drogą od ARTRETYZMU Reumatyzmu, Ischiasu i bólu krzyżai

Reumatyzm jest straszny, wszędzie rozprzestrzenionym cierpieniem, które nie oszczędza ani biednych, ani bogatych i znajduje ofiary zarówno w chacie jak i w pałacu. Formy, w jakich się to cierpienie przejawia, są bardzo różnorodny i często bywa, że choroba zupełnie inaczej określona, okazuje się później nieznanym, jak

Reumatyzmem.

Czasem są to bóle w członkach i stawach, czasem opuchnięcia członków, zniekształcenia rąk i nóg, drganie, klucie, darcie w różnych częściach ciała, czasem nawet osłabienie wzroku jest skutkiem reumatyzmu i artretyzmu. Równie różnorodny jak forma tego cierpienia są środki lecznicze, różne miazmy, maści, lekarstwa i t. p., które się przeciw tej chorobie stosuje. Większa część tych środków nie jest w ogóle w stanie wyleczyć, może tylko przynieść chwilową ulgę.

To, co tutaj polecamy, jest zupełnie niewinnym

środkiem źródłano-leczniczym, **Który już wielu cierpiącym dopomógł.**

Nasza kuracja jest znakomita i działa szybko nawet w wypadkach

Choroby chronicznej, zastarzałej.

Ażoby zyskać jeszcze więcej zwolenników, postanowiliśmy sobie każdemu, kto do nas napisze posłać pouczającą broszurkę o kuracji źródłano-leczniczej

Zupełnie darmo.

Kto zatem cierpi i pragnie się od bólów uwolnić, niech napisze, nie zwlekając, dziś jeszcze

August Märzke, Berlin — Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5 Oddział 46. 7693—

Łódzki Bank Depozytowy Sp. Akc.

Przyjmuje wkłady OPROCENTOWANE na książeczki wkładkowe w złotych i obcych walutach **począwszy od 10 zł.**

Wypłata następuje za okazaniem książeczki wkładkowej.

Łódź, Piotrkowska 5.

Kino „MIMOZA” Kilińskiego 178.

Od wtorku, dnia 12 do poniedziałku, dnia 18 listopada 1929 r. włącznie **ŻYCIE I PRZYSZŁOŚĆ KOBIECY**

Zdjęć autentycznych do powyższego filmu dokonano: w instytucji anatomicznej, klinice dermatologicznej, poradni wenerologicznej, państwowym zakładzie położniczym. Geneza i powstanie życia ludzkiego. Anatomia ciała kobiecego. Problem macierzyństwa. Fizyczne wychowanie kobiety. Film ten ze względu na swój charakter będzie wyświetlany bez ilustracji muzycznej. — Dla młodzieży wzbudzone.

Następny program: 7769—7 **Przedwiośnie; w rolach głównych Zbyszko Sawa, Marja Gorczyńska i Bogusław Samborski**

BERLITZ SCHOOL
NOWE KURSY JEZYKÓW
Learn English quickly and thoroughly!
Apprenez le français vite et bien!
Lernen Sie Deutsch gründlich und schnell!
Impari Lei presto l'italiano.
Nauczycielami są rodowici Angliacy — Francuzi — Niemcy i t. d. Metoda konwersac. Najszystsze rezultaty. Małe grupy. Lekcje prywatne. Koresp. Handlowa. Zapisy tylko od 11—14 list. 12—17/2 i 6—7
Piotrkowska 39 Front. 7719

Do wynajęcia
mieszkania 1, 2, 3 i 4 pokojowe z kuchnią i wszelkimi wygodami na Senatorskiej róg Kilińskiego, Magistrackiej 16 i Zielonej 63. Wiadomość: I. Tyller, Trębacka 18. 7768—

Dr. St. Bibergal
Moniuszki 11 tel. 63-22,
Choroby skórne i weneryczne elektroterapia
Przyjmuje od 8-10 i od 5-8 wiecz.
w niedz. od 10-12, 7770

Dr. med. HELLER
Choroby skórne i weneryczne
UL. NAWROT 2
TELEFON 179-89
Przyjmuje do 10 r. i od 4—8 wiecz. w niedzielę od 11—2 po południu
Dla pań spec. od godz. 4—5 po poł. dla niezdolnych
CENY LECZNIC. 7430

LECZNICA
lekarzy specjalistów przy Górnym Rynku
Piotrkowska 294, tel. 122-89 (przy przystanku tramw. pabjanickich)
Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz. w niedziele i święta do 2-ej po poł.
Wszystkie specjalności i dentystryka. Kąpiele świetlne, lampy kwarcowa, elektryzacja, Roentgen, szczepienia, analizy (mocz, krew, mocz, wydzielin itd.) Opatrywanie, opatrunki.
Wizyty na miasto. **Porada 4 zł. Porada dentystryczna oraz wenerologiczna dla chorób skórnych i wenerycznych 3 ZŁOTE. 7411**

JAN SIMINIAK
OBROŃCA PODATKOWY
PRZYJMUJE od 5—7 p. p.
PIOTRKOWSKA 83, fr. Tel. 210-40. 7419—

Dr. med. J. Sadokierski
STOMATOLOG
chirurgja szczęk, jamy ustnej i plastyka,
REGULACJA ZĘBÓW RENTGENODIAGNOSTYKA.
Ordynuje 3—7 7415
ul. Piotrkowska 154. —Tel. 127-03.

Doktor WOŁKOWYSKI
CEGIELNIANA 25, TEL. 126-87
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych 7429
LECZENIE ŚWIATŁEM (lampą kwarcową)
Badanie krwi i wydzielin.
Przyjmuje od 8—2 i od 5—9, w niedziele i święta od 9—1.
Dla pań od 5 do 8 po poł. oddzielna poczekalnia.

Do akt. Nr. 1859 | 29 r.
Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego XV rewiru w Łodzi Józef Tomaszewski, zam. w Łodzi przy ul. Zachodniej 35, obwieszcza, że w dniu 18 listopada 1929 r. od godz. 10-ej z rana w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej pod Nr. 101 odbędzie się powtórna sprzedaż przez publiczną licytację ruchomości składających się z mebli, należących do Bolesława Frejlichy oszacowanych na zł. 540.—
Łódź, 21.X.29 r.
Komornik J. Tomaszewski

Do akt. Nr. 1914 | 29 r.
Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego XV rewiru w Łodzi Józef Tomaszewski, zam. w Łodzi przy ul. Zachodniej 35, obwieszcza, że w dniu 19 listopada 1929 r. od godz. 10-ej z rana w Łodzi, przy ul. Zamienhofa pod Nr. 13 odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytację ruchomości składających się z klepek do posadzek należących do firmy „Przem. pączosz. „Minnarwa“ wł. M. Niemiński oszacowanych na zł. 1200.—
Łódź, 29.X.29 r.
Komornik J. Tomaszewski

Spieszcie do Szczęścia! Czas nagli!
i przyjdzie kupić szczęśliwy los 1-ej klasy 20 loterii, do mojej szczęśliwej kolektury, w której już wiele osób uszczęśliwiłem.
Clągnięcie 1-ej klasy odbędzie się 14 i 15 listopada. Pozostała mała ilość losów!
Mieszkańcy prowincji mogą wpłacać w PKO. na moje konto Nr. 63.802. Solidne i punktualne załatwienie gwarantowane!
Izrael H. Litman, Łódź Piotrkowska 32. Tel. 144-72
u mnie padły nast. wygrane:
Premja zł. 302,000 na Nr. 42630 wygr. zł. 10,000 na Nr. 152714
wygr. „ 50,000 „ 101750 „ „ 5,000 „ 42615
„ 50,000 „ 72883 „ „ 5,000 „ 12082
„ 30,000 „ 16398 „ „ 5,000 „ 58714
„ 10,000 „ 87801 „ „ 5,000 „ 95115
i wiele innych wygranych. Główna wygrana **Zł. 750,000. 7776**

P. P. RADIOAMATORZY NA PROWINCJI.
PHILIPS daje Wam okazję w wolnych chwilach, bez ryzyka, do rozpowszechnienia zainteresowania radiem co połączone jest ze **znacznym zarobkiem pobocznym.**
Zwracać się na piśmie do firmy:
Polskie Zakłady Philipsa S. A. Warszawa Wydział Techn. Handl. sub „Prowizja“

Gabinety Kosmetyki Lekarskiej 7435
Dr. med. Marji LEWINSONOWEJ Cegielniana 6, telef. 143-83.
Godz. przyj. dla pań i panów 10—2 i 4—8
Czynne są następujące działy:
1. chor. skóry i włosów.
2. Beauté
3. Kuracji odmładzających.
4. Masażu (ogólny i częściowy).
5. Epilacji (electrocoagulacja elektroliza).
6. Elektroterapii (diatermia, d'Arsonvalizacja, galvanofaryzacja).
7. Helioterapii (Roentgen, kwarc, sollux, kąpiele świetlne).
8. Chirurgji estetycznej (blizny, żyłki, zniekształcenia, nowotwory i t. p.), pod kierunkiem chirurga **D-ra Z. LEWINSONA** ordynującego codz. od godz. 12—2

OGŁOSZENIE.
Syndyk tymczasowy upadłości Abrama Wróblewskiego podaje do wiadomości wierzycieli, że p. Sędzia Komisarz wyznaczył dodatkowy termin sprawdzenia wierzytelności na dzień 12 listopada 1929 r. na godzinie 10 rano w gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi, ul. Zeromskiego 115 pokój 57
MAURZY GELADE a. adwok.
266 Cegielniana 7, tel. 112-77.

Dr. Med. Juljusz Baum Ginekolog-akuszer **powrócił**
Cegielniana 53, tel. 163-85.
Przyjmuje od g. 4—8 ppół. 7787

Lekarz - Dentysta Ewa Szczecińska
ul. Sienkiewicza 40
Przyjmuje 10—12 4—8

Teatr-Świetlny

CASINO

Teatr-Świetlny

Dziś
dawno oczekiwana
premiera...

Dziś
dawno oczekiwana
premiera...

w dalszej obsadzie:

Gustaw Fröhlich
Albert Steinrück
i H. A. Schlettow

Potężny dramat oddający z całym realizmem tragizm miłości policjanta do pięknej złodziejki brylantów. 7779

Nad program: Regaty wioślarskie

Orkiestra pod kier. p. L. KANTORA.

Początek seansów o godz. 4.30, 6, 8, 10.
Ceny miejsc na I seans od zł. 1.— do zł. 2,50
na następne seanse od zł. 1,50 do zł. 3,50.

Kino SPÓŁDZIELNI
Sienkiewicza 40.

Dziś i dni następnych
HARRY LIEDTKE
w roli porucznika w pięknej arcy-szampańskiej komedji pod tytułem:
Księżniczka-Cyrkówka

W rolach głównych:
Hilda Rosch, Marianne Winkel-
stern, Fritz Kampers i inni.

Następny program: 7734—
„**DAMA POD MASKĄ**”
W rolach głównych:
Dita Parlo, Włodzimierz Gajdarow
i inni.

W dni powszednie, z wyjątkiem
sobót, początek seansów o godz.
4-ej, zaś w soboty, niedziele
i święta o g. 12-ej w poł. Ostatni
seans o godz. 10.—
Na I seans ceny miejsc niższe.

Gabinet GIMNASTYKI LECZNICZEJ
7421 i fizykalnej terapii

Dr. med. Cecyliji Foksańskiej

Gimnastyka lecznicza, oddechowa,
lampa kwarcowa, diatermia, kąpiele
światlane.

101 PIOTRKOWSKA 101
TEL. 30-76. Autom. 210-76.

DR. MED.
R. STUPEL
Choroby skórne, włosów, wene-
ryczne i moczopłciowe
SZKOLNA 12
powrócił
przyjmuje od 6—9 wiecz. Leczenie
światłem. (Roentgen, Lampa Kwarco-
wa). Elektroterapia. 6641-15

SALA FILHARMONJI

Niedziela, dnia 17 listopada 1929 r. o
godz. 4-ej po południu

Drugi i ostatni raz
po cenach popular-
nych od 75 gr. do 3 zł.

wygłosi odczyt
JULIUSZ
Kaden-Bandrowski

na temat:
Walka o Nową Kobięte

Bilety od 75 groszy do 3 złotych nabywać można
w kasie Filharmonii codziennie od godz. 10.30 r.
do 2-ej po poł. oraz od g. 4-ej do 7-ej w. 7783

ŁÓDZKA ORKIESTRA FILHARMONICZNA

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch. Tel. 213-84.

SALA FILHARMONJI

Niedziela, dnia 17 listopada 1929 r. o
godz. 12-ej w południe

2-gi PORANEK SYMFONICZNY
poświęcony twórczości

EDWARDA GRIEGA

Dyrygent:
Bronisław SZULC

Solistka:
Marja WILKOMIRSKA
(Forteplan)

PROGRAM: Edward Grieg: Uwertura „Jesień”,
„Peer Gynt” Suita I-a i II-a. Marsz holdowniczy
z suity „Sigurd Jorsalfar” oraz koncert forte-
pianowy A-moll.

Bilety nabywać można w kasie Filharmonii codz.
od g. 10.30 r. do 2 pp. oraz od 4. do 7 w. 7780

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
TEL. 205-38

czynna od 8 rano do 9 wiecz.
11—12) przyjmuje
2— 3) kobieta—lekarz
w niedzielę i święta od 9—2 pp,
leczenie chorób
wenerycznych i skórnych
Badanie krwi i wydzielin na
syfisy i tryper.
Konsultacje z neurologiem
i urologiem
Gabinet Światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla Kobiąt
PORADA 3 Zł. 7431

SKLEP

tytoniowy i galanterijny do od-
stąpienia. Nawrot 41, róg Kełińskie
go. 264—3

KUPIĘ

białą, używaną szafę i drzwiową
z lustrem. Dowiedzieć się: tel.
163-50. 7774—3

KURS FILET

ręcznego 10 zł. Praca zapewniona.
Wyczam haftów ręcznych i ma-
szynowych. Toledo. Aplikacje i we-
necka robota. Kaufmanowa. Piotrkowska 18 I podwórzo, pr. oficy-
na. 241—

Ogłoszenia drobne

HALLO! HALLO!

Dzwoń tel. 163-30 „Pogotowie kra-
wieckie Kiersza” Zeromskiego 91
sklep nartożny. Momentalnie odświe-
ża garnitur za zł. 3.— suknię za zł.
2,80, palto za zł. 3.— łącznie z ode-
braniem i odesłaniem. Expressem
pierze, farbuje, przerabia, nieuje,
sztucznie ceruje. Farbujemy i pie-
rzemy futra sposobem lipskim.

7416—30

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ?

Musisz ukończyć kursy fachowe,
korespondencyjne profesora Seku-
łowicza, Warszawa, Żórawia 42-K.
Kursy wyuczają listownie: buchal-
terji, rachunkowości kupieckiej,
korespondencji handlowej, steno-
grafji, nauki handlu, prawa, kali-
grafji, pisania na maszynach, to-
waroznawstwa, angielskiego, fran-
cuskiego, niemieckiego, pisowni
oraz gramatyki polskiej. Po ukoń-
czeniu świadectwo. Żądajcie pro-
spektów. 6214

Prenumerata

miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi
w Łodzi zł. 5,60, za odnośnienie — 40 groszy z przesyłką pocztową
w kraju — zł. 6,50, zagranicą zł. 10.—

Ogłoszenia za wiersz milimetrowy i-szpaltowy: 1 strona i w tekście 40 gr., strona 5 szpalt -
Nekrologi 30 gr. str. 5 szpalt. Nadesłane po tekście 30 gr. str. 5 szpalt. — Zwyczajnie 10 gr.
str. 10 szpalt. Drobne 12 gr. od wyrazu; najmniejsze 1.20 zł. Poszukiwanie pracy 10 gr. —
Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 10 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 gr.
firm zagranicznych o 100 proc., za zastrzeżone miejscowe dopłata.